

Секція І

ВИКЛИКИ І РЕАЛІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Євсєєва Галина Петрівна,

докторка з державного управління, професорка, проректорка з навчально-виховної роботи Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпро, Україна

Нажа Павло Миколайович,

кандидат технічних наук, доцент, керівник науково-навчального центру освітньої діяльності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпро, Україна

Федіна Віолетта Геннадіївна,

завідувачка лабораторії моніторингу якості освіти Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

м. Дніпро, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПРИДНІПРОВСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

У травні цього року на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Освіта і наука» [1] упродовж трьох днів науковці та експерти дискутували про сучасні тенденції в освіті й науці, нинішні трансформації освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні. Учасники заходу, серед яких представники Офісу Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради, Міністерства освіти і науки, Українського інституту розвитку освіти, українські та зарубіжні освітяни дійшли висновку, що витримати основні виклики часу українська освіта зможе незважаючи на тяжкі умови, лише дотримуючись стратегічного курсу на модернізацію і оновлення освітнього процесу, який визначений КМУ напередодні агресивного нападу росії на Україну [2]. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки визначає напрями розвитку системи вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства та економіки країни, визначає її основні характеристики, що повинні бути сформовані до 2032 р. В основу цієї Стратегії покладено прагнення України стати рівноправним членом європейської спільноти, а визначені нею стратегічні та операційні цілі

МАТЕРІАЛИ ІІ Форуму академічної спільноти

відповідають зобов'язанням України на активізацію співпраці з Європейським Союзом у сфері вищої освіти, зокрема щодо цифровізації.

«У 2020 р. Європейська Комісія затвердила План дій з цифрової освіти на 2021–2027 роки, який враховує виклики, що зумовлені гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, і передбачає такі два пріоритетних напрями, як прискорення розвитку ефективних цифрових освітніх екосистем, що потребує наявності розвинутої інфраструктури, зв'язку і цифрового обладнання, ефективного планування та розвитку цифрового потенціалу, включаючи сучасні організаційні можливості, підготовлених наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, які володіють цифровими компетентностями, високоякісного освітнього наповнення, інструментів і безпечних платформ, що відповідають стандартам приватності та етики та є зручними для користувачів, застосування допоміжних технологій для осіб з інвалідністю; розвиток цифрових умінь і компетентностей для цифрової трансформації, зокрема базових цифрових умінь і компетентностей, починаючи з дошкільного віку, поглиблених цифрових навичок, підготовка більшої кількості фахівців у цій сфері, зокрема з урахуванням гендерного балансу», – деталізує державницьку позицію Стратегія [2]. У реалізації стратегічної мети («Довіра громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової, інноваційної діяльності закладів вищої освіти») та у втіленні операційної мети щодо створення умов для розвитку інновацій, ефективного впровадження нових знань і технологій за участю закладів вищої освіти, одне з першочергових завдань посідає цифровізація.

Цифровізація (digitalization – англ.) – це глибинне проникнення цифрових та інноваційних технологій до бізнес-процесів, господарства, комунікацій, тобто на наших очах відбувається революційний процес переходу від використання інформаційних технологій не лише як інструмента, що супроводжує діяльність (освітню, управлінську, виробничу тощо), а як способу життя і мислення в глобальному інформаційному середовищі.

Перехід до ери цифрових можливостей спричинив потребу діджиталізації управлінських процесів, запровадження цифрових продуктів з метою задоволення потреб ринку. У нашому випадку – на ринку освітніх послуг.

І не лише цифровізація освітнього процесу є перевагою на цьому ринку. Перевагою стає й цифровізація системи управління закладом, комунікацій, бази даних. Через те, за аналогією з державою, сьогодні можна говорити про необхідність переведення всіх сфер діяльності у віртуальне середовище, або – створення «Академії в смартфоні». У нашій академії багато вже зроблено, але є перешкоди, та й сам цей шлях не є легким.

Поштовхом до шляху цифровізації освітнього процесу в закладі став локдаун, пов'язаний з епідемією COVID-19. Через пандемію на початку 2019 р. академія, як і інші заклади освіти, вимушена була перейти на новий режим роботи та нагально потребувала інструментів для віддаленого навчання.

У березні 2019 р. перед колективом нашої академії постали проблемні завдання щодо реалізації освітньої діяльності в нових умовах:

- у найкоротший термін організувати надійну платформу віддаленого навчання;
- знайти способи полегшити перехід на дистанційне навчання для здобувачів освіти та викладачів;
- вибрати сучасні методи та принципи ефективного навчання в умовах карантинних обмежень.

Кроком до унормування та систематизації навчальної діяльності нашого закладу стало рішення про використання єдиної освітньої платформи на базі корпоративного хмарного сервісу Microsoft Office 365. У зв'язку з цим було здійснено низку заходів:

- упорядковано методичне забезпечення навчання із застосуванням дистанційних технологій;
- оновлено та розміщено в Microsoft Office 365 навчально-методичні комплекси дисциплін;
- розроблено та розміщено на сайті академії сторінки «Працюємо в Microsoft Office 365», низку методичних інструкцій та відеоуроків щодо роботи в Microsoft Office 365, для оперативного інформування та обміну досвідом було створено чат академії «ПДАБА Office 365» у месенджері Viber;
- терміново організовано курси підвищення кваліфікації викладачів «Використання додатків хмарного сервісу Microsoft Office 365 у дистанційному навчанні», на яких пройшли навчання та отримали відповідні сертифікати понад 70 співробітників академії;
- запроваджено заходи з моніторингу та контролю занять з використанням дистанційних технологій, які дають змогу проаналізувати своєчасність проведення занять та активність (присутність) здобувачів освіти.

Проведені заходи дали свій позитивний результат – усі види занять в академії проводяться з використанням дистанційних технологій у синхронному режимі (відповідно до розкладу занять).

Наразі весь освітній процес в академії переведено в режим дистанційної освіти, яка на 98 % реалізується на платформі Microsoft Office 365. Сформована студентська база даних. Створено в Microsoft Office 365 адміністративні групи для полегшення роботи деканатів. В академії створено робочі місця для дистанційної роботи зі студентами (консультування та дипломування), для співробітників, які не можуть це робити з інших місць.

Динаміка цифровізації освіти тенденційно просувається до збільшення свого впливу, реалізуючи принцип «освіта впродовж життя».

Наявність в академії такого потужного освітнього середовища як Microsoft Office 365 та досвід роботи в ньому, що набув наш колектив за час роботи в умовах пандемії, мінімізувати негативний вплив на нашу роботу воєнного стану. Через 2 тижні після його оголошення ми вже стали до занять за розкладом незалежно від місця перебування викладачів та здобувачів освіти. За допомогою Microsoft Office 365 проводяться засідання кафедр, ректорські наради, засідання Вченої ради, кураторські години, форуми, відкриті лекції, Дні відкритих дверей, захист кваліфікаційних робіт тощо.

Потужним інформаційно-цифровим інструментом є сайт нашої академії. Протягом останніх років в усьому світі і в Україні зокрема ринок освітніх послуг зазнає істотних змін. Цим можна пояснити зростання інтересу громадськості, представників ринку праці, вищої школи до незалежного оцінювання діяльності ЗВО. Намітилася тенденція розглядати рейтинги університетів поряд з їхньою акредитацією та ліцензуванням. Важливим складником експертного оцінювання є наявність у ЗВО веб-сайту, повнота наданої на ньому інформації, простота та доступність навігації, а також такі кількісні показники, як відвідуваність сайту користувачами з України та інших країн. У щорічному рейтингу «Топ–200 Україна» за результатами ранжування наша академія входить до 50 кращих університетів України.

Стрімке поширення цифрових технологій робить цифрові навички (компетентності) здобувачів ключовими серед інших навичок. Навчання за принципом «знати все» змінюється на принцип «знати, як навчатися протягом життя та стати самореалізованим та конкурентоздатним». Робота з інформацією на принципах запам'ятовування поступово втрачає сенс через розвиток Інтернету як глобального джерела інформації.

МАТЕРІАЛИ ІІ Форуму академічної спільноти

«ОСВІТА В УМОВАХ ВІЙНИ: РЕАЛІЇ, ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ»

Цифрову трансформацію в освіті потрібно проводити в трьох напрямках, зокрема це розвиток цифрових технологій, цифрова грамотність викладача та здобувача. Доступ до цифрових технологій передбачає доступ здобувача до мережі WI-FI та наявність пристроїв, доступ викладача та адміністратора (академії, факультету, кафедри) до цифрових технологій, а отже, бездоганне володіння інструментарієм цифрових технологій.

Література

1. Всеукраїнський форум «Україна 30» Освіта і наука. 31 травня – 1 червня. Матеріали. URL: <https://bit.ly/3om8KSw>.
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL: <https://bit.ly/3z0mIie>.
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://bit.ly/3PHK6HI>.